

Szombaton reggel a klinikán meghalt a kisteleki családi dráma második szereplője is.

Az utolsó percekben hallgatták ki Medgyaszai Sándornét.

Tegnapelőtt beszámolt a *Délmagyarországi* arról, a véres és halálos családi drámaról, amely Kisteleken játszódott le, amikor a 82 éves Medgyaszai Sándor revolverével rálőtt 42 éves feleségére, majd vaktában való lövöldözés után önmaga ellen fordította a fegyvert. Medgyaszai azonnal meghalt, míg feleségét életveszélyes állapotban szállították be Szegedre.

Medgyaszainé szüleit Kozák Ilona eszméletlen állapotban került be a sebészeti klinikára, ahol azonnal operációt hajtottak végre rajta. Eszméletét azonban csak nagysokára nyerte vissza és csak pénteken délután volt olyan állapotban, hogy ki lehetett hallgatni. Zombory János vizsgálóbíró távollétében dr. Szalay Zoltán szállította ki a klinikai betegágyhoz és a késő délutáni órákban csak hosszú szünetek után tudta lefolytatni a nagyon súlyos állapotban levő asszony kihallgatását.

Medgyaszainé többször visszahanyatlott a párnára és alig volt ereje elmondani a történeteket. A családi dráma egyiként közvelen szemtanúja nem volt és így az asszony vallomása igen jelentős volt a büntető hatóságok szempontjából.

Most már többé-kevésbé rekonstruálni lehet pontosabban a történeteket. Medgyaszaiék a legutolsó időkben különváltak. A *féltékeny ségen kívül még anyagi differenciák is voltak, amelyek miatt eldőltek a házastársak.* Kozák Ilona ugyanis, aki teljesen szegényen került Medgyaszai portájára, nemrégiben egy távoli rokonától jelentős örökséget kapott. Erre azután kissé szabadabban és nagyobb lábon kezdett élni, a magát még fiatalnak tartó asszony sürdön szeretett megfordulni fiatalok társaságában, ahol fiatal emberek is megjelentek.

Nagyon keveset tartózkodott otthon, az *őreg Medgyaszai pedig dillandóan leskelődött felesége után.* Folyton sejtelkedett utána, minden lépését figyelt, sőt az asszony kijelentése szerint az *őreg annyira ment a féltékenységekben, hogy többek előtt kijelentette, hogy ezt nem bírja tovább, végre fog mindkettőjükket.*

A gyilkosság napján Medgyaszainé ismét távol volt hazulról, de mint később kiderült, az *őreg állandóan követte.* Amikor pedig a késő esti órákban hazaért, nem sokára Medgyaszai

szinte berontott a lakásba és magából kikellen, *vérzős arccal, szinte vaktában rálőtt feleségére.*

A lövés rajta berontott a szobába Medgyaszainé apja: Kozák Gábor, a megvadult Medgyaszai erre a következő lövést apósdra irányította. Kozák azonban láva veje állapotát és hadonászó kezében a revolvert, azonnal levette magát a földre és így a golyó nem

Szegedre jön a kultuszminiszter, hogy a klinikák elhelyezésében döntsön.

Állítólag Ujszegedre tervezi az elhelyezést.

Teljesen beavatott helyről kapjuk a következőket: Klabelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, értesítéstünk szerint, egy-két héten belül személyesen jön le Szegedre, hogy itt az egyetem és a város hatóságával megtárgyalja az *épitendő egyetemi klinikák elhelyezését.* Akkor fog végleg eldőlni az a kérdés, hogy az egyetemi épületek hol kapnak helyet a városban. Mint ismeretes, többféle kombináció volt már a kérdés körül. Szóba jött Ujszeged, a Gedó, a Kálvária, a Mars tér, a dohánygyár mögötti szabad térség és a városnak az a rendezésre váró része, amely a fogadalmi templom, a Tisza Lajos körút és a Tisza között terül el.

Egészen megbízható értesítés szerint a kultuskormány — annak ellenére, hogy úgy a város hatósága, mint az egyetem egyöntetűen állást foglaltak az egyetemi klinikák Ujszegeden

érté őt. Medgyaszai most még három lövést adott le vaktában, majd amikor látta, hogy felesége összeesett, apósa pedig rá akar rohanni, az utolsó golyóval szívenlőtte magát.

Medgyaszainé állapota nagyon válságosra fordult, szinte az utolsó percekben történt a vizsgálóbírói kihallgatás. Az asszony ezután újra elvesztette eszméletét és többet vissza sem nyerte. Szombaton reggel 7 órakor azután a klinikán meghalt. Így meghalt a családi dráma mindkét szereplője: a 82 éves férj és a 42 éves asszony. A család hazaszállítja Kistelekre Kozák Ilona holttestét és egymás mellett akarnak két sírt emelni...

való elhelyezése ellen —, már döntött, még pedig Ujszeged mellett és ezt a döntést a miniszter Szegeden személyesen fogja majd közölni az illetékesekkel.

Az egyetem az ujszegedi megoldás terve ellen a legélesebb tiltakozás álláspontjára helyezkedik és álláspontjának megerősítése érdekében a következő érveket sorakoztatja fel a miniszter előtt: Ujszeged excentrikus fekvésű, nehezen közelíthető meg, nincs is vízvételke és nem lehet megfelelő csatornarendszere, mert alig magasabb a nivója a Tisza nullpontjánál, éppen ezért a levegője is nedves és nem kifogástalanul egészséges. Az egyetem a Mars tért, de elsősorban a tiszaparti megoldás mellett foglalt állást. Természetesen döntő szava ebben a kérdésben is a város közönségének lesz.

Dr. Kunos Ignác az új Törökország viszonyairól tartott előadást a kamarában.

Dr. Kanos Ignác, a Budapesti Közgazdasági Egyetem professzora, aki tegnap este a kereskedelmi és iparkamarában előadást tartott az új Törökország gazdasági és társadalmi viszonyairól, évtizedek óta nálunk a török viszonyok legalaposabb ismerői közé tartozik. Dr. Kunos Ignác a múlt esztendő folyamán a török kormány meghívására több hónapot töltött Szambulban, ahol az egyetemen előadásokat tartott és így közvetlenül közelről volt alkalma

megtfigyelni az európai Törökországban végbe menő nagy társadalmi és gazdasági átalakulásokat.

A konstaninápolyi egyetemen tartott előadások után Kunos Ignác meghívást kapott Angórba is és így alkalma volt megismerkedni Anatólia megváltozott viszonyaival és bő alkalma kinálkozott különböző etnikai megfigyelésekre. Bepillantott a török nép új lelkiületébe, amely kezdetben némi idegenkedéssel fogadta

Könyvekről.

Írta: Móra Ferenc.

A könyvtárigazgatói hivatal a legkellemesebb hivatal volna a világon, ha csak könyveket kellene benne igazgatni, de embereket nem kellene utbaigazgatni. Mert a könyvek szót fogadnak és ha a János, meg az András, meg a József haptákba állítják őket a polcokon, akkor állják a haptákot, — némelyik már negyven esztendeje állja, anélkül, hogy emberi kéz megzavarta volna a nyugalomát. (En ugyan a könyvtárral való összeházasodásom első tíz esztendejében minden könyvvel igyekeztem személyes ismeretséget kötni — még akkor lehetett, mert csak hetvenezer körül járt az állag s nem volt képtelen vállalkozás mindnyájába belekukkantani, kibem mi lakik —, de hát én nem számítottam. Magától értetődő dolog, hogy minden rendes szakács tudja a maga konyháján, hol tartózkodik a liszt, a só, a paprika, a bors, a gyömbér és a szerecsendió.)

A könyvekkel tehát könnyű bánni, hanem az emberekkel nehéz, különösen a könyves emberekkel. Nem az olvasókat értem, mert azokkal semmi baj sincs, legfeljebb hogy azért szégyeljük néha magunkat, mert már nem tudunk nekik helyet szolgálni. Rendesebb, illendőség tudóbb, magátfegyelmzőbb közönség tán sehol a világon nincs, mint a szegedi könyvtár olvasótermének a vendégei.

Hanem azok a nehéz emberek, akik valami „őreg könyvet” akarnak eladni a könyvtárnak. Különösen ha asszonyok!

Az óvatosabb, az nem is hozza be mindjárt a könyvet, csak bejelenti.

— Borzasztó őreg könyv kérem, nem is adnám el, mert még a szépapám hagyta ránk, de tetszik tudni, ezek a nehéz idők...

— Persze, persze... hát körülbelül mennyi idős?

— Az Isten tudja azt, kérem, olyan régi az, hogy a Pozsony mindenütt Pofon-nak van nyomtatva. Azt mondják, tán még a könyvnyomtatás előtti időből való.

— No, — mondom —, az nagyon érdekes nyomtatvány lehet, amit még a könyvnyomtatás előtt nyomtattak. Pláne magyarul. Hát csak tessék behozni, majd föltekintjük.

Miután az urhölgy előkészít rá, hogy itt le kell venni a kalapot, mert a pesti múzeum már négy évvel ezelőtt másfélmillió koronát ígért a kincsért, másnap aztán csakugyan behozza a nevezetes állatot. Be van csomagolva újságpapírba háromsorosan is s míg bontogatja, nem minden büszkeség nélkül mondja, hogy nincs már ennek táblája se, olyan borzasztó régi könyv.

Hát az a kisebb baj, nagyobb az, hogy címlapja sincs a nagy régiségtől. De azért pápaszem nélkül is meg tudjuk mondani, hogy ez a Svastics Ignác *Magyarok története*, még pedig az 1805 dik esztendőből való kiadás, ha az eleje megvolna, meg a vége se hiányozna, festvérek közt is megérne harmincezer koronát.

— Tessék? — riad rám az urhölgy, mint a kigyó csipett.

— Azért mondom, nagyságos asszony, hogy „festvérek közt”, mert nekünk nem ér annyit se. Nekünk olyan példányunk van belőle, aminek eleje is, hátulja is van.

— Akkor nem is ilyen régi az, — mondja dacosan az urnő és igen mérgesen néz rám. Nyilvánvalóan azt hiszi, hogy a régi könyveket úgy csinálják, hogy leszakítják a táblájukat és kitépnek belőlük egy-két levelet.

— Hát aztán mit csináljak én most? — kérdi szigorúan.

Nem jó az, ha ketten haragszanak egyszerre, ennél fogva mosolyogva tanácslom neki, hogy legjobban lesz Svastics Ignácot Pestre vinni, mert ha ott négy év előtt is adtak volna érte másfélmilliót, most bizonyosan adnak ötöt. Az ilyen dolog ahogy avul, úgy javul.

A könyv igen, de az urhölgy nem akar javulni. Egy hét múlva megint itt van a romlásnak indult hajdan erős őskönyvvel, csahogy most már nem én hoztam hozzá, hanem a könyvtáros urhoz viszi, aki még ifjú ember és nem olyan kérge szívű, mint én. Szeretelmelőségben valóban nincs hiánya a könyvtáros urnál, ellenben a könyvet még jobban lecsökkenti, mert az értékelését úgy szövegezi meg, hogy kár azt ilyen szép nagy újságpapírosba csomagolni. Ennél fogva az urhölgy abban a meggyőződésben távozik, hogy itt nem értenek a könyvekhez, a segéd csak olyan számár, mint a principális s egyformán lelketlenül bánnak

a szegény menekülttel, aki Svastics Ignácot önzetlen lelkesedéssel ajánlja fel a haza oltárán egy-két millió koronáért.

A könyves férfakkal még nehezebb boldogulni, mert azok személyes sértést látnak benne, ha az ember megmondja nekik, hogy az 1830-as kiadásu Corpus Juris nem ér annyit, mint egy kétemeletes ház. Egyszer majdnem lovagias ügyünk lett belőle, mikor egy magasrangú állami tisztviselőnek megmondtuk, hogy valami 1620-ból való Ciceró-kötele nem ér többet százezer koronánál, azt is csak azért, mert a Lobkowitz-hercegek egykoru exlibrise van beleragasztva.

— Szóval százezer koronával több?

— Minél? — nézek értetlenül.

— A háromszázmilliónál.

— Micsoda háromszázmilliónál?

— Amit a könyvem ér. 1620-ból való. Háromszázéves. Minden százév százmillió korona. Nem? Igen kellemetlenül lepte meg, hogy valóban „nem”. Próbáltam neki megmagyarázni, hogy mi a régi könyv és mi a ritka könyv és hogy a kettő nem mindig jelent ugyanazt és hogy az 1620-as Ciceró könyvtárost szemmel nézve se nem régi, se nem ritka. Nem ér semmit, úgy csóválta a fejét, mint aki tisztában van vele, hogy meg akarom csinálni.

Eppen az asztalomon feküdt egy nagy budapesti antikvárus cég katalógusa, a Ranschburg Gusztáv. Nézzük meg, hátha véletlenül benne van. Benne is volt. Mutatom a nagytekintetű urnak: — Tessék. Ciceró: De officiis. Mediolanum, 1620. Az ára kilencven ezer korona. (Ez még akkor volt, mikor a könyvárak nem estek úgy le, mint most.)

A nagytekintetű rámeredt a katalógusra, megnézte a címlapját, aztán gunyosan elmosolyodott. — Hja, Ranschburg! Most már értem. Az is zsidó.

Hát így lett volna a lovagias ügy, ha én olyan sértődős ember vagyok. De csak visszamosolyogtam a nagytekintetűre.

— Tévedni téveszik. Én rosszabb vagyok a zsidónál is. Írásban, sőt nyomtatásban is bizonyíthatom. Elbírte bizonyítás nélkül is s így elmaradt a lovagias ügy.